

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

Leto 2018 - Št. 4

September- Oktober-November

Teta Zinka

Lepega avgustovskega popoldneva sem doživel nekaj nepozabnega. Ob sončnem zahodu se nas je na vasi, v kateri živim, zbralo nekaj vaščanov in sorodnikov na sproščenem klepetu. Med nami je bila tudi petinosemdeset letna teta Zinka, mlajša sestra ženinega očeta. Opazila je, da se iz zvonika domače cerkvice oglašča drugačno zvonjenje, „da v cugi zvoni“, torej da oznanja odhod v večnost osebe iz našega kraja. Ko se je zvonjenje ponovilo samo še enkrat je ugotovila, da gre za osebo ženskega spola. Ugibali smo kdo bi to lahko bil. Na pobudo tete Zinke smo takoj zmolili Očenaš in Zdravo Marijo za osebo, za katero še nismo vedeli. Trenutek je bil nepopisno lep in poln dobrih misli do pokojnice. Še isti večer smo zvedeli, da je preminula, starejša gospa iz vasi, zelo dobra mati in ljubeča babica.

Družina pokojnice me je prosila, če bi lahko pel ob slovesu iz hiše in pri maši zadušnici. Z veseljem sem sprejel, čeprav priznam, da je za pevca petje ob takih dogodkih včasih težje kot nastop v koncertni dvorani. Marsikaj v teh obredih slovesa te, namreč močno gane.

Pogreb je bil še „po ta starem“. Iz hiše smo šli v procesiji, spredaj križ in slovenska zastava, za njimi svojci in znanci. Mlada gospa iz vasi je prevzela vodenje skupnih molitev. Tako sem kmalu opazil, da se je ustavila pri znamenju, ki je pred našo hišo. Molili smo z namenom, da bi preko te molitve, vsakdo, ki bi imel še kakšno zamero do pokojnice, njej to lahko odpustil. Kako lepa pravna gesta! Tako smo se na poti proti cerkvi ustavili vsaj še petkrat in molili z istim namenom.

V naši vasi še ohranjamo navado, da se tiste dni po pogrebu zbiramo na domu pokojnika, za skupno molitev, za mir in pokoj duše. Teta Zinka je po rožnem vencu še na pamet vodila litanije, na katere smo odgovarjali „prosi za njo“. Ti obredi so me spominjali na poslikave slikarja Gasparija, ki je z velikim občutkom za lepoto dokumentiral naše običaje.

Zame, ki sem odraščal v tujini do 40. leta starosti, so bili ti trenutki zelo bogati in so se mi vtisnili v srce. Še bolj jasno mi je postalo od kod nam Slovencem naša omika, naša kultura, naše navade, kaj nas dela take kot smo. Vse to bi rad ohranil v zavesti, da bom iz teh modrih navad lahko še črpal duhovno moč za naprej.

Naj bodo te misli nam vsem, vernim in ne-vernim, v spodbudo in motivacijo, da ohranimo te lepe slovenske navade za naše potomce.

Alejandra

Med 27. avgustom in 21. septembrom so predvajali v različnih slovenskih in italijanskih mestih film „Alejandra“. Dokumentarni film „Alejandra“ odstira zgodbo uspešne in ugledne argentinske pisateljice Alejandre Laurencich, ki je z lastno ustvarjalnostjo oživila svoje slovenske korenine, s tem pa uspela zaceliti s trpljenjem in odrekanjem zaznamovan emigrantski družinski spomin. Vendar je to le ena od plasti njene osebnosti in identitete. S pisateljico potujemo skozi prostore in kontekste njenega bivanja in delovanja, na sledi polnokrvne življenjske vpetosti ustvarjalnega človeka.

Le eno je potrebno, Baragov večer

V soboto 1. septembra je Slovenska kulturna akcija priredila kulturni večer v spomin slovenskemu misijonarju Frideriku Baragi, ob 150 letnici njegove smrti in pisatelju Karlu Mauserju, ob 100 letnici rojstva. Večer je potekal pod Baragovim škofovskim geslom, ki je tudi naslov Mauserjeve knjige o tem slovenskem misijonarju: „Le eno je potrebno“.

Pisatelj in pesnik Karel Mauser se je rodil 11. avgusta 1918 v Zagorici pri Bledu. V Ljubljani je leta 1939 vstopil v semenišče iz katerega je izstopil leta 1944. Med vojno in komunistično revolucijo v Sloveniji je bil leta 1943, kot bolničarski strežnik pri posadki Vaških straž, zajet na turjaškem gradu, odpeljan v kočevske zapore, od tam pa kot ujetnik v Stično, od koder je pobegnil v Ljubljano. Tam je delal kot sourednik Slovenčeve knjižnice. Januarja 1945 se je poročil z Mimi Habjan.

Po drugi svetovni vojni je bil z družino izgnan iz Slovenije. Nekaj let je živel v begunskih taboriščih na Koroškem, nato se je leta 1950 preselil v Z.D.A.. Umrl je v Clevelandu leta 1977.

Prvo prozo in pesmi je pričel objavljati leta 1938 v listih Dom in svet, Mentor, Mlada setev in Vrtec. V begunstvu je objavil največ pri Mohorjevi družbi v Celovcu in Slovenski kulturni akciji v Buenos Airesu, pa tudi v zdonskem in izseljenskem tisku v Z.D.A. in v Kanadi. Mauserjevo edino pesniško zbirko, »Zemlja sem in večnost«, je izdala S.K.A. ob prvi obletnici njegove smrti. Najbolj znan je po svojih romanih in povestih, kot so „Kaplan Klemen“, „Sin mrtvega“, trilogija „Ljudje pod bičem“, „Na Ozarah“ in „Jerčevi galjoti“. Mauserjeva proza je prevedena v španščino, nemščino in francoščino.

Friderik Irenej Baraga se je rodil leta 1797 v graščini blizu kraja Mala vas pri Dobrniču. Ko je bil star 11 let mu je umrla mama, štiri leta potem pa še oče. Po končani gimnaziji v Ljubljani je študiral pravo na Dunaju, obenem se je učil jezike, kot angleščino, italijanščino in francoščino. Na Dunaju je spoznal redemptorista Klemena Dvoržaka Hofbauerja, katerega je papež Pij X. leta 1909 razglasil za svetnika. Ta je v njem prebudil željo po duhovniškem poklicu. Po končanem študiju prava se je vrnil v domači kraj, prodal grad na Trebnjem, ki ga je podedoval po očetu, in se vpisal v bogoslovje v Ljubljani. Septembra 1823 je

bil posvečen v duhovnika. Škof ga je poslal za kaplana v Šmartno pri Kranju, kjer so mu nasprotovali janzenisti. Zato je bil premeščen v Metliko, kjer tudi ni naletel na razumevanje župnika. Ko je bral o potrebi misijonarjev za severno Ameriko, se je odločil, da bo šel v misijone. Dobil je škofovo dovoljenje in odpotoval v severno Ameriko, kamor je prišel leta 1831. V Ameriki je deloval največ med indijanskimi rodovi. Znano je, da je zanje izdal vrsto knjig kot na primer slovnico in slovar jezika Otavanov ter molitvenika v otavščini in ocipvejščini. Za svoje slovenske rojake v domovini je napisal več člankov pa molitvenik »Dušna paša«, ki je bil kmalu poznan po vseh slovenskih deželah.

Kulturni večer S.K.A. je pričel predsednik Damijan Ahlin. Opisal je delo pisatelja Karla Mauserja in misijonarja Friderika Baraga, ter seznanil navzoče z avtorji, ki so pisali o Baragu. Nato je Marjana Pirc Ahlin predstavila film, ki je pokazal intervju z zgodovinarico Ireno Markovič, avtorico knjige „Irenej Friderik Baraga - misijonar in škof med Otavci in Očipvejci“, ki je bila lani izdana pri Mohorjevi družbi v Celovcu. Intervju je snemala katoliška televizija EXODUS v Sloveniji.

Za zgodovinarico so bila posebno dragocena Baragova misijonska pisma, v katerih je pisal o svojih potovanjih, pogosto na krpljah skozi zasnežene gozdove in prek zamrznjenih jezer do indijanskih naselbin. To je prva knjiga, ki v slovenskem kulturnem prostoru postavlja Baragovo misijonsko delovanje in delo ostalih slovenskih duhovnikov med ameriškimi Indijanci v okvir ameriške zgodovine in razmer v prostoru takratne habsburške monarhije. Zahvalimo se uredniku Exodus TV, ki je poslal naši ustanovi izvod te oddaje. Po ogledu filma je sledila zakuska.

Oda al recuerdo – Irena Žužek

1. septembra je naša članica, slikarka Irena Žužek, otvorila samostojno razstavo. Argentinski južni predel je pravi čarobni svet in odlični scenariji za umetniško delo in v takih okoliščinah je Ireni uspelo to doseči v Dina Huapi - Rio Negro.

O Lepa moja Vida

Sobota 15. septembra je bil dan, ki ga lahko pišemo z veliko začetnico. Sredi dneva se je vse začelo v mestu Buenos Aires, kjer smo na radijski oddaji „Okence v Slovenijo“ lahko malo izvedeli v lepem obširnem intervjuju, ki ga je vodil Mirko Vasle z Ljubo Jenče o tem, kar bomo videli in slišali. Popoldne so bili deležni tega obiska tudi srednješolci, pod vodstvom ravnatelja Štefana Godca, in se naučili o pomembnostih naše dediščine. Vedeli smo, da bo naslednje jutro, sicer v skrčeni obliki, v slovenskem domu v San Martinu tudi bila edinstvena izkušnja in prav tako teden dni kasneje v Mendози ... čemu pač vse to? Za vse znanje in veselje smo hvaležni ob obisku umetnice, ki je svoje življenje posvetila raziskovanju in zbiranju kulturnega izročila Notranjske in Slovenije. Iz pozabe je rešila in s svojim petjem obudila mnoge ljudske pesmi. Kot ambasadorica ljudskega petja je njihovo sporočilo interpretirala na mnogih nastopih po Sloveniji in po svetu. Za svoje delo je bila nagrajena z zlatim taborskim priznanjem Občine Cerknica, novembra 2015 pa ji je za ohranjanje glasbene ljudske dediščine predsednik Borut Pahor izročil medaljo za zasluge. Bil je večer v katerem smo spoznali EVROPSKO DEDIŠČINO ARHETIPOV V SLOVENSKI LJUDSKI PESMI. To je bil večer zgodb, mitov in ljudskih pesmi slovenskega izročila v povezavi z evropsko dediščino arhetipov, ki so preživel v

sledeh izročila še iz časa vedske kulture, Mezopotamije, Egipta in antike. Ali pa so nekateri nastali med staroselci že na današnjem ozemlju Slovenije in so se skozi rituale ohranili do današnjih dni. Gospa Ljoba Jenče, hvaležni smo, da smo preživeli tako bogat večer ob naših zakladih.

Kot je že tradicija smo srečanje obogatili z likovno razstavo našega člana, umetnika Branka Zavrtanika, kateremu se tudi iskreno zahvalimo za prispevek in čestitamo za življenjsko delo.

Zaključili smo dan z prigrizkom in ob prijateljskem vzdušju.

V Cordobi je zaživela slovenska beseda

29. septembra sta Damijan Ahlin in Marjana Pirc predavala Slovincem v Cordobi, v njihovem društvu, kjer sta predstavila slovensko literaturo, folkloro, turizem in razne zanimivosti.

V imenu društva Slovencev v Cordobi je pozdravila ga. Graciela Mravlje, ki je na kratko predstavila delo Damijana in Marjane. V skoraj dvournem predavanju sta prikazala najvažnejše pesnike in pisatelje (prejšnje in sodobne), povedala nekaj zanimivosti o slovenskem jeziku ter prikazala različice o plesih in narodnih nošah slovenskih pokrajin z video posnetki. Ker je bilo precej zanimanja do turizma, sta tudi pripravila predstavitev turističnih točk. Proti koncu sta pa odgovarjala na vprašanja. Večer so zaključili z zakusko in razgovorom, ki se je zavlekel do poznih ur.

Ciclo de conferencias **“Maravillas de Eslovenia”**
de la **ASOCIACIÓN MUTUAL ESLOVENA** de Córdoba

Charla para todo público

LITERATURA ESLOVENA

29 de Septiembre 2018
19 horas

MARIANO CASTEX 267
Alto Alberdi

Disertantes:
Mariana Pirc y Damián Ahlin

Auspicia:
 Agencia del Gobierno de Eslovenia para los eslovenos por el mundo

Priporočamo: „Slovenske podobe zla“

Slovenija je krvavo občutila vse tri totalitarizme. Če je okupacija trajala le nekaj let, pa je komunistično nasilje trajalo petdeset let in je v narodovem spominu še zelo prisotno. Zato je lahko odlično izhodišče za razpravo o zlu. Zlo prihaja iz človeka, določa njegovo osebnost in pohabi tisto bivanjsko jedro, tisto seme osebnosti, ki se skriva v izrazu, da je človek ustvarjen »po Božji podobi«. Cukjati svoje knjige ne posveča le izvoru in bistvu zla, ampak tudi njegovim posledicam - tako za žrtev kot za povzročitelja in za celotni narod. Delo je na nek način vojna napoved pozabljenju, pa tudi kažipot h krščanskim koreninam naše evropske civilizacije. (*Celjska Mohorjeva družba, 2018*)

Oh, Lepa mi Vida

„Še pred oblikovanjem besed je človek oblikoval sporočilne zvoke in glasove. Tako kot se še dandanašnji otrok že v maternici uči ritma in melodičnih glasov jezika, ne da bi z razumom dojel pomen besed, ga slednje oblikujejo in jim sledi iz telesnih globin doživljanja sveta.”

V tem smislu se začenja večer v prvem dnevu oktobra meseca, bila je osrednja točka oz. najvažnejša točka v turneji umetnice Ljobe Jenče v Argentini. Pomembno je bilo, da je projekt predstavila v javnosti, v prostorih Univerzitetnega Centra za makroekonomske študije Argentine, kjer je bila dvorana nabito polna.

„V svet se želimo podati z bogastvom slovenskega izročila in ga osvetliti v luči evropske kulturne dediščine. S programom storytelling koncerta bi navdihnili tudi tuje občinstvo v premislek o njihovi dediščini in večje poznavanje kulturne in duhovne dediščine Slovenije.” To je bil namen umetnice in se je tudi tako izvedel: Začelo se je pri izvedbi Da lipa moja Wida in Stvarjenje sveta; v nadaljevanju se predstavi ribo Faroniko, ki nosi svet ter vile, ki živijo na Slivnici; zvoki lastovke in kamenčki so pripravili navzoče na ogled filma HIŠA IZROČILA - PROJEKT MLADI ČUVARJI IZROČILA. Projekt je bil nagrajen z NAGRADO EUROPA NOSTRA 2017.

Prišel je čas Krištofa - CHRISTOPHOROS - Nadangela Mihaela, tehtanje duš, Oziris in egiptovske vere v tehtanju src in zaključku prvega dela z Orfejem.

Drugi del je bil posvečen dokumentarnemu filmu „Zadnji čoln” v katerem se prikaže kako se iz roda v rod prenašajo vse nesnovne dediščine varovanja te kulture ob Cerknškem jezeru. Z umetnico sta sodelovala pozavnist Daniel Alejandro Parra in v španščino je pa prevajal Damijan Ahlin. Po predstavitvi sta sledila intervju za strokovno televizijo univerzitetnih ustanov ter napitnica in pogovor z gosti.

Dr. Darko Šušteršič

»José Brasanelli, pintor, escultor y arquitecto de las misiones guaraní-jesuiticas«

V soboto, 6. oktobra, je Slovenska kulturna akcija povabila rojake na kulturno srečanje, tokrat popoldne, v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

Predsednik Damijan Ahlin je pozdravil navzoče ter predal besedo vodji likovnega odseka gospe Andrejki Dolinar Hrovat, da nam je predstavila likovno razstavo, ki je krasila dvorano z deli umetnice Bare Remec.

Bara Remec je vodila likovno šolo SKA pri kateri se je izpopolnilo veliko naših umetnikov. Med njimi je bil tudi dr. Darko Šušteršič, ki je to popoldne navzočim predstavil svojo zadnjo knjigo in spregovoril o svojem raziskovalnem delu. Ob razstavi se je tudi toplo spomnil genialnosti Bare Remec. S.K.A. se zahvali sorodnikom, ki so za to priložnost posodili slike te velike umetnice.

Nato je gospa Andrejka Dolinar Hrovat predstavila dr. Šušteršiča in njegovo delo.

Dr. Božidar Darko Šušteršič, rojen v Novem Mestu leta 1936, je z družino kot begunec prišel v Argentino leta 1948. Na filozofski fakulteti Universidad de Buenos Aires je doktoriral iz umetnostne zgodovine s tezo o Jan van Eycku. Od let 1988 do upokojitve leta 2014, je na isti univerzi vodil katedro za študij Renesanse. Sodeloval je tudi s prof. Hectorjem Schenone pri katedri "Arte Hispano Americano". Od leta 1980 proučuje jezuitske misijone med Indijanci Guaraní o katerih je napisal tri knjige: "Templos jesuítico-guaraníes: la historia de sus fábricas y ensayos de interpretación de sus ruinas" (1999), in "Imágenes guaraní-jesuiticas" (2010).

"José Brasanelli, pintor, escultor y arquitecto de las misiones guaraní-jesuiticas" je naslov zadnje knjige katero je sedaj predstavil. Knjiga, ki vsebuje 272 strani, je bila izdana lani v Asunción, Paragvaj v 1200 izvodih. Knjigi je priložena cedejka s slikami v barvah. Dr. Darko Šušteršič je razložil, da na splošno niso znana imena umetnikov, ki so delovali v teh misijonih. V tej knjigi nam predstavi jezuita Brasanellija, rojenega v Milanu, ki je prispel v Buenos Aires

leta 1691 in je potem do smrti leta 1728 živel in delal v jezuitskih misijonih v Argentini in Paragvaju. Dr. Darko Šušteršič odkriva Brasanellijeva dela v desetih postojankah kjer je živel ter prikazuje kako so se tekom let spreminjala. Ker je bilo njegovo delo namenjeno Guaranijem je upošteval njihovo kulturo, da so jih njegove stvaritve lahko nagovorile. Predavanje je bilo v španščini ker je bilo snemano za dokumentarec o jezuitskih misijonih.

Po predstavitvi so navzoči lahko kupili knjigo, katero je avtor podpisal. Kot običajno so bila tudi na razpolago Meddobja in druge knjige SKA. Večer smo zaključili ob prigrizku in prijaznem pogovoru.

V.K.R.

In memoriam

Alojz Rebula

23. oktobra, v 95. letu je odšel v večnost akademik dr. Alojz Rebula, slovenski pisatelj, dramaturg, esejist, prevajalec, redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Pred davnimi leti, je izgovoril sledeče: »Ni me zaznamoval Kras, ki ga imam zelo rad, niti Loka pri Zidanem mostu, ki jo imam še raje, zadostovala mi ni niti Evropa, pač pa svetovno, planetarno občutje,«

Njegov pisateljski opus obsega pesmi, črtice, novele, dnevnike, radijske igre, eseje, romane, dramska besedila in potopisno prozo. Več njegovih del je tudi prevedenih. Navdih za svoja dela je vedno iskal v zgodovini, zanimali sta ga tako sedanjost kot tudi preteklost celotnega sveta.

Kardinal Franc Rode je ob smrti Rebule zapisal: „Končno je dobil odgovor, ta neugnani spraševalec, ta strastni radovednež, ta nepomirljivi vrtalec v skrivnost sveta in zgodovine, končno je dobil odgovor. Zdaj ve: vse je ljubezen. Na dnu vsega je nedoumljiva, prvotna, večna milina in ta je ljubezen. Ranljiva ljubezen, na videz nemočna pred zlom, a končno – zanj zdaj – zmagovita. Kaj je moralo biti zate, dragi prijatelj, srečanje s to ljubeznijo? Kako si osupel, kako si zavriskal, kako si s knežjo ponižnostjo pokleknil pred Jagnje in se mu poklonil: Patrem immensae maiestatis! In kaj si občutil, si zdržal? – Ko te je prižrel na prsi in ti rekel: Moj si! Večno pri meni, zvesti, hrabri, ponižni in ponosni zastavonoša Besede. Večno v moji svetlobi, večno v slavi svetih.“ / „Ta človek je bil svetnik. Predlagam, da celjska škofija začne proces za njegovo

beatifikacijo.“ Na kardinalovo spodbudo se je odzval upokojeni celjski škof Lipovšek: „Gospod kardinal, izrekli ste zgodovinske besede, da se poslavljamo od svetnika in celjski škofiji zaupali nalogo, da pokrene postopek za njegovo beatifikacijo. V kolikor je v naši moči, obljubljam tukaj na grobu, da se bomo trudili, da bi uresničili vaše naročilo.“

In memoriam Lojze Rezelj

Preteklega 10. septembra je v Buenos Airesu, v 85. letu starosti, umrl Lojze Rezelj, član Slovenske kulturne akcije in eden najbolj dejavnih javnih delavcev slovenske skupnosti v Argentini.

Pokojni se je rodil v Novem mestu 23. decembra 1933 v družini sodnika Josipa Rezlja in njegove žene Alojzije Kozoglav. Šolal se je v Novem mestu in Ljubljani; srednjo šolo je nadaljeval v begunskem taborišču v Italiji in jo dokončal v Argentini. Ves čas je delal kot uradnik. Bil je tudi poslovodja slovenske tiskarne Editorial Baraga, potem pa zaposlen v podjetju Hermana Zupana. Poročil se je z Marinko Mežnar. V srečnem zakonu se jima je rodilo pet otrok.

V slovenski skupnosti je bil ključna osebnost. Le kratka omemba njegovega udejstvovanja: od vsega začetka je sodeloval v gledališki dejavnosti; član krovne organizacije Zedinjene Slovenije je bil odbornik in osem let tudi njen predsednik (1985-1989 in 2003-2007); predan je bil misijonski dejavnosti, kjer je tudi »pel«

številke na vseh misijonskih veletombolah; ljubezen do slovenske besede ga je popeljala v Srednješolski tečaj ravnatelja Marka Bajuka, kjer je dolga leta poučeval predmet Živa beseda; ni manjkal nikjer, kjer g je skupnost potrebovala.

Po ustanovitvi SKA ga je g. Ladislav Lenček povabil in mu ponudil mesto blagajnika. V tem poslu je bistveno sodeloval z našo ustanovo nad petdeset let; bil je član in tudi vodja gledališkega odseka; za zbornik ob 40-letnici SKA je pripravil izčrpen pregled vsega gledališkega delovanja ustanove; bistven je bil pri izvedbi in tiskanju naših publikacij.

Za vse to delovanje je ob priložnosti praznika državnosti leta 2007 prejel priznanje Zedinjene Slovenije, ki ga ta ustanova, v soglasju z Medorganizacijskim svetom, podeli osebam, ki so posebej zaslužne za gradnjo, obstoj in napredek slovenske skupnosti v Argentini.

Naj bodo te vrstice skromen izraz hvaležnosti pokojnemu Lojzetu za vse žrtve, vse ure neumornega in idealističnega dela, ki ga je položil na oltar slovenstva v Argentini. Hvala za vse, dragi Lojze!

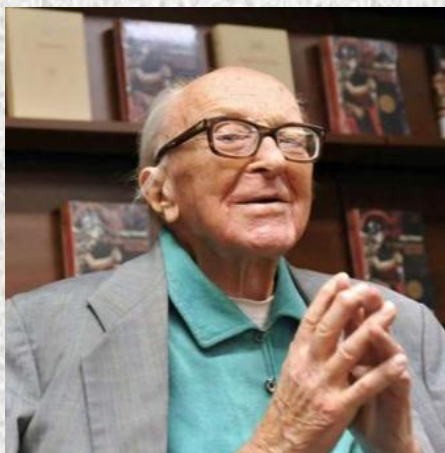
Tone Mizerit

Pridružimo se poklonu našemu dolgoletnemu članu gledališkega odseka, v zahvalo za prehojeno pot med nami. Lepo vabljeni!

Bog ti daj na svet živet!

Boris Pahor 105 let življenja

Pahorjevo najbolj znano delo je še vedno Nekropola, v kateri opisuje taboriščno izkušnjo in s katero je zaslovel tudi po Evropi in po svetu. Kot je pisatelj že večkrat poudaril, so ga v tujini prepoznali prej kot doma. Tudi smo lahko slišali ali videli, da je ravno letos, ko je spolnil svojih mladih 105 let izrazil: "sam rojstnega dneva ne bom praznoval". Ko se je rešil taborišča in kasneje jetike, si je rekel, "da se bo vsak dan poklonil skrivnosti življenja, da ostaneš živ".

Ko so ga spraševali kaj bi on želel Sloveniji, je odgovoril sledeče: si želim, da bi Slovenija našla način, kako predelati preteklost, „obžalovati, kar je treba obžalovati, in drugo pustiti ob strani“.

„Naj bo mrtvo, kar je bilo, in naj živi ideja o enotnosti in bratstvu v sporazumu za rešitev slovenske države “

In svoje stališče bi rad ponovil še velikokrat, predvsem mladim, da bi se ti bolje zavedali svoje umeščenosti v svet, svoje preteklosti in svoje prihodnosti.

1600. obletnica smrti sv. Hieronima - mož s Krasa -

30. septembra goduje sveti Hieronim. V koprski škofiji bodo v letih 2019 in 2020 zaznamovali 1600. obletnico smrti sv. Hieronima, prevajalca in razlagalca Svetega pisma ter enega od štirih velikih zahodnih cerkvenih učiteljev. Sveti Hieronim je bil rojen okrog leta 345 v mestu Stridon, ki je ležalo na Krasu, na tromeji treh tedanjih pokrajin. Izhodišče za ugotavljanje lege kraja je oznaka *'quod Dalmatiae quondam Pannoniaeque confinium fuit'*. Malo verjetno je namreč, da bi pisec mesto istovetil s sorazmerno dolgo mejo med dvema pokrajinama, bolj verjetno pa je, da je mesto istovetil s stičiščem meja dveh pokrajin na meji s tretjo pokrajino: zahodno mejo Dalmacije in Panonije na meji z Italijo.

Sv. Hieronim se je poslovil 30. septembra leta 419 ali 420. V prihodnjem in naslednjem koledarskem letu bomo torej slavili 1600. obletnico svetnikovega odhoda v večnost. Koprski škof msgr. dr. Jurij Bizjak podpira pobudo, ki jo je dal prof. dr. Rafko Valenčič, velik poznavalec sv. Hieronima in pisec knjige Sveti Hieronim – mož s Krasa (izšla je pri Založbi Družina), da bi v prihodnjem in naslednjem koledarskem letu tudi kot škofija zaznamovali okroglo obletnico odhoda rojaka in ga po njemu posvečenih cerkvah na ozemlju koprške škofije in drugih znamenjih še dodatno počastili in predstavili različne vidike njegove orjaške osebnosti.

»V današnji katehezi bi rad predstavil cerkvenega očeta Hieronima. Bil je rojen leta 347 v Stridonu, v današnji Ljubljani v Sloveniji, v krščanski družini. Po svojem krstu leta 366 si je kmalu izbral asketsko-meniški življenjski slog. Nekaj časa je prebival v Antiohiji in Carigradu, kjer si je pridobil zelo dobro znanje grškega in hebrejskega jezika. Od leta 382 do 385 je bil v Rimu kot tajnik in svetovalc v službi papeža Damaza. Po njegovi smrti so ga različne napetosti in spori, ki so bili tudi značajske pogojeni, nagnili k preselitvi v Betlehem, kjer je v krogu meniških tovarišic in tovarišev preživel zadnja tri desetletja pred svojo smrtjo leta 419 ali 420. V središču življenja in dela svetega Hieronima je bilo Sveto pismo. Z veliko skrbnostjo in v zvestobi izvirnim besedilom je prevedel velik del Svetega pisma v latinski jezik, pisal komentarje k mnogim svetopisemskim knjigam in si predvsem prizadeval, da bi tudi svoje mišljenje in

delovanje povsem uravnaval po Božji besedi« (Benedikt XVI., Die Kirchenväter, Benno Verlag, Leipzig 2008, str. 158).

Slovenska sakralna glasba

V četrtek 4. oktobra, v cerkvi sv. Jakoba, v Ljubljani in v nedeljo 7. oktobra, v baziliki sv. Justa v Trstu je bil „koncert slovanske sakralne glasbe” v izvedbi Slovencev iz zamejstva, domovine in zdomstva, pod vodstvom Lučke Kralj Jerman.

Sad dolgoletne želje dirigentke Lučke Kralj Jerman, da bi na enem mestu zbrala slovenske pevce z vseh vetrov in z njimi oživila delček glasbe, ki ji je bil vedno pri srcu, je letos obrodil.

Z vztrajnostjo ter pomočjo znancev in družine je uspela zbrati zasedbo pevcev, ki so bili pripravljeni sodelovati. Na vajah v Buenos Airesu so izbrali tudi ime za to priložnostno pevsko zasedbo – ki pa se je v vrvežu priprav izmuznilo iz koncertnega lista: Cor unum, kar je latinsko za „Eno srce“ – eno, slovensko, srce, ki povezuje pevce slovenskega rodu iz matične, zamejske in izseljenske domovine. Obenem je seveda v besedni igri „kor“ tudi enakozvočnica, ki v romanskih jezik opisuje zbor, v slovenščini pa označuje prostor, namenjen zboru, ki sodeluje pri bogoslužju v cerkvi.

Sodelovali so:

PRVI SOPRANI: Fabiana Geri, Cvetka Debevec, Lucia Jerman, Tamara Stanese, Zala Strmole, Christina Thaler, Sanja Zupanič.

DRUGI SOPRANI: Nika Kovačič, Nataša Gregori, Magdalena Jerman Sušnik, Mojca Jerman, Ana Kodelja, Maruška Pavlin.

PRVI ALTI: Marija Breclj, Vesna Danieli, Alenka Jerman, Ana Kosmač, Mirjam Šolar, Veronika Zurc.

DRUGI ALTI: Gabrijela Čamernik, Blažka Čar, Polonca Sagadin, Neža Sečnik, Olga Tavčar, Mara Žerjal.

PRVI TENORJI: Martin Kovačič, Miloš Mavrič, Marko Mehle, Andrej Rustja, Danijel Vidmar, Janez Zorec.

DRUGI TENORJI: Janko Ban, David Bandelj, Andrej Jerman, Marijan Kravos, Sandi Žnidar.

BARITONI: Andrej Arnšek, Urban Debevec, Luka Jerman, David Klodič, Luka Somoza Osterc, Ivan Žerjal.

BASI: Gregor Dolar, Alex Jerman, Anže Lajevec, Matej Kos, Jože Novak, Matjaž Rožanec, Tomaž Simčič, Job Tišler.

Spletna povezava koncerta v Ljubljani: <http://radio.ognjisce.si/sl/207/ssd/28165/>

Spletna povezava poročila o koncertu v Trstu:

<https://www.rainews.it/tgr/fjk/video/2018/10/tdd-Projektni-zbor-Cor-unicum-Lucka-Kralj-Jerman-Sveti-just-4e0d29b4-617c-4003-97e0-9b46a23bb3b8.html>

Program se je delil na dva dela ...

I. DEL

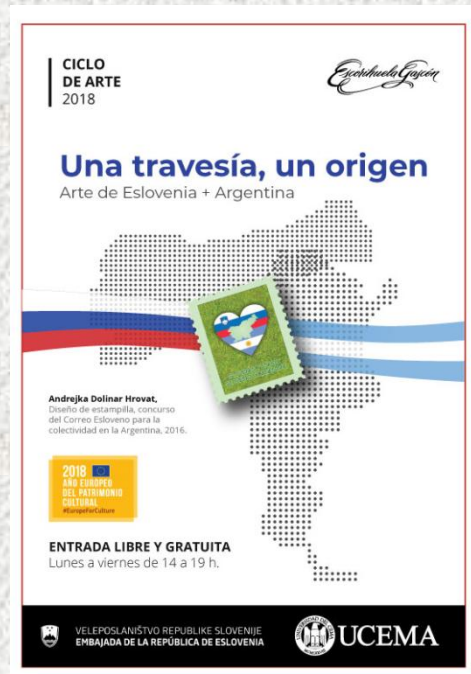
- 1 - OČE NAŠ
Nikolaj Kedrov (1871–1940) – Rusija
- 2 - BOGURODZICA
Anon. XII. stoletje – Poljska
- 3 - GOSPODINE, SMILUJ SE
Zapis po ljudskem petju na Dugem otoku
– Dalmacija
- 4 - HVALI, DUŠE MOJE, GOSPODA
Krstó Odak (1888–1965), mešani zbor
in orgle – Hrvaška
- 5 - TIHO SONCE PLAVA
France Kimovec (1878–1964) – Slovenija
- 6 - 2 PSALMA iz Bibličnih pesmi op. 99
Antonín Dvořák (1841–1904),
sopran in orgle – Češka
- 7 - VO CARSTVIJI TVOEM
Dobri Hristov (1875–1941) – Bolgarija
- 8 - Ó, MÁRIA BOLESTIVÁ
Mikulaš Schneider-Trnavský (1881–1958)
– Slovaška
- 9 - ME TAJEMNO – Kerubinska pesem št. 7
Dmitrij Bortnjanski (1751–1825)
– Ukrajina

II. DEL

- 10 - DOSTOJNO JEST
Dmitrij Bortnjanski - moški zbor
– Ukrajina
- 11 - ŽERTVA VEČERNAJA
Pavel Česnokov (1877–1944), bariton
in moški zbor – Rusija
- 12 - TEBE POJEM
Solo mezzospran in lahka moška spremljava
– Srbija
- 13 - SVJAT
Stevan St. Mokranjac (1856–1914)
– Srbija
- 14 - SO SVJATIMI U POKOJ
Stevan St. Mokranjac – Srbija
- 15 - ANGEL VOPIJAŠE
Pavel Česnokov (1877–1944), sopran solo
in mešani zbor – Rusija
- 16 - POD OLJKAMI
Vinko Vodopivec (1858–1952), mešani
zbor in orgle – Slovenija
- 17 - BOŽIČNA NOČ
Mirko Rener (1919–1993), mešani zbor
in orgle – Slovenija
- 18 - BLAGOSLOVI DUŠE MOJA GOSPODA!
Antifona, Liturgija domestica, op. 79, št. 2
Aleksandr Grečaninov (1864–1956),
mešani zbor, bas, tenor in orgle – Rusija

Una travesía, un origen

Iz istega izvora in raznolikega prehoda se je v prostorih UCEMA (Univerzitetni Center za makroekonomske študije Argentine) predstavila likovna razstava slovenskih in argentinskih umetnikov, ki izvirajo iz slovenskih korenin. Pod vodstvom Adriane Omahna so razstavljali: Ivan Bukovec, Andrejka Dolinar Hrovat, Ljudmila Drobnič, Helena Klemenc, Tilka Močnik, Oscar Molek, Claudia Nose, Adriana Omahna, Amalia Perez Molek, Marko Rebozov, Karla Skvarča, Veronika Šparhagl, Karina Ušaj, Lučka Voršič Bidone, Vladimir Voršič, Branko Zavrtanik in Irena Žužek. Potovanje ki povezuje Slovenijo in Argentino v samem likovnem jeziku ... Otvoritev je bila 24. oktobra .

„V živi spomin” Luka Debevec Mayer

Naš dolgoletni član in prijatelj Luka Debevec Mayer bo 16. novembra predstavil koncert ob izidu prve zgoščenke, v Slovenski filharmoniji.

Luka Mayer Debevec se je rodil v Argentini slovenskim staršem. Odraščal je v umetniško nadarjeni družini. Od petega leta dalje je nastopal kot dramski igralec.

Po univerzitetnem študiju filozofije ga je glasbeni talent povedel v sloviti Teatro Colón v Buenos Airesu, kjer redno sodeluje. Nastopa z vodilnimi orkestri v najvažnejših dvoranh Južne Amerike, kjer pretežno razvija pevsko kariero.

Sad petindvajsetih let turnej s sakralno glasbo, predvsem v Sloveniji in zamejstvu, pa je dotična prva zgoščenka, pod imenom „V živi spomin”.

Poezija Milana Komarja, je uvod v knjižico z besedili.

Organizator koncerta in izdajatelj zgoščenke je Založba Družina.

Organizator koncerta
in izdajatelj zgoščenke

ZALOŽBA
DRUŽINA

*Vzivi
spomin*
SAKRALNE ARIJE

LUKA DEBEVEC MAYER
DIEGO LICCIARDI

PREDSTAVITVENI
KONCERT
OB IZIDU ZGOŠČENKE
BO V PETEK,
16. NOVEMBRA 2018,
OB 19.30
V SLOVENSKI
FILHARMONIJI.
VABLJENI!

NAKUP VSTOPNIC:
BLAGAJNA SLOVENSKE FILHARMONIJE
KONGRESNI TRG 10, LJUBLJANA

www.filharmonija.si
https://filharmonija.kupikarto.si

Vzivi spomin
SAKRALNE ARIJE

LUKA DEBEVEC MAYER
DIEGO LICCIARDI

*Spominjanje ...
po nemško Erinnerung, kar pomeni ponotranjenje,
po latinsko recordatio, dobesedno ... vrnitev v srce.*

KDOR SE SPOMINJA, VASE SE POVRAČA.
V SAM ZAČETEK, V PRVO IZHODIŠČE,
SI SKRBNO POTA SEM IN TJA PREIŠČE,
SMERI PO IGRI VETRA NE OBRACA.

POKOJ IN SPRAVA STA NJEGOVA PLAČA,
V GLOBINI LASTNI NAJDE ZATOČIŠČE,
JE SLEP ZA VIDEZ, ZA ZUNANJE BLIŠČE,
POŽENE KORENINE V TLA DOMACA.

SPOMIN JE ZNAK NOTRANJEGA ŽIVLJENJA,
ZAHTEVEN JE DO SEBE, ZVEST RESNICI,
JE STROGA MERA IN ZALET HOTENJA.

JE NEPREMIČEN KAKOR MESTNA VRATA,
JE HITER KAKOR DUH, PODOBEN PTICI,
SPOMIN IN BISTROST STA NAJOZJA BRATA.

MILAN KOMAR

Koncert ob dnevu spomina na mrtve

26. oktobra je bil „koncert ob dnevu spomina na mrtve” v Slovenski filharmoniji, v dvorani Marjana Kozine. Pri izvedbi so sodelovali Orkester in Zbor Slovenske filharmonije pod vodstvom Nil Venditti, in solisti Nina Dominko – sopran, Lucas Somoza Osterc – bariton, ter Tomaž Sevšek – orgle. Program je bil: César Franck: Drugi koral za orgle v h-molu, FWV 39; Gabriel Fauré: Requiem v d-molu, op. 48 (Introitus in Kyrie, Offertorie); César Franck: Ofertorij za orgle v f-molu, FWV 24 (iz Posthumnih skladb / Pièces posthumes);

Gabriel Fauré: Requiem v d-molu, op. 48 (Sanctus, Pie Jesu, Agnus Dei, Libera me, In Paradisum).

Slovenska kulturna akcija

vabi na predavanje v španščini
“Eslovenia en Entre Rios”
večer o raziskovalnem delu.

Predaval bo **g. Carlos Cesar Bizaj.**
Sobota 3. novembra ob 17.00 uri,
v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

Lepo vabljeni!

ska.novice@gmail.com

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. GLAS es propiedad de la Accion Cultural Eslovena

Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina

Urejuje ga odbor, v koordinaciji tajništva. Edición: Comisión Directiva bajo la coordinación del secretario

Tiskana oblika izhaja s podporo Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.